

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17Csp/23/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318201544
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2019:2318201544.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: U. Š., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX Z., N. XXX/X, o zaplatenie 1119,67 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 15. 2. 2018, zmenenou dňa 31. 12. 2018 na základe právoplatného uznesenia pod č.k. 17Csp/23/2018-55 zo dňa 22. 11. 2018, domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1119,67 eura, zmluvnej pokuty vo výške 444,29 eura a úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1119,67 eura od 6. 9. 2015 do zaplatenia.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril dňa 24. 4. 2015 so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX (ďalej len "zmluva"), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1020,- eur. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 36,09 eura, v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke č. 1, do uplatnenia práva žalobcu podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. do okamžitej splatnosti úveru napokon zaplatil len sumu 179,57 eura. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou splátky č. 1 o viac ako tri mesiace, žalobca si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. okamžitú splatnosť úveru dňa 6. 9. 2015. Celková suma dlhu žalovaného voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe vyššie uvedených skutočností a predstavuje sumu 1119,67 eura (žalovaný do dnešného dňa celkovo uhradil 179,57 eura). Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním jednotlivých splátok, a následne aj celej zosplatennej sumy, žalobcovi vznikol ďalej nárok na zmluvné pokuty podľa článku 8 ods. 8.1 zmluvy vo výške 0,04 % denne zo sumy 1119,67 eura od 6. 9. 2015 do zaplatenia. V súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka si žalobca popri nároku na zmluvné pokuty zo sumy omeškaných splátok uplatnil aj úrok z omeškania vo výške podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. tak, aby výška zmluvnej pokuty a úroku z omeškania neprevyšovala priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Žalobca si preto uplatnil len časť zákonného úroku z omeškania vo výške 0,55 % p.a. zo sumy nesplatennej časti istiny úveru a úrokov. Výška úrokovej sadzby úroku z omeškania predstavuje rozdiel medzi sumou súčtu maximálnych

prípustných sankcií podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a sumou uplatňovaných zmluvných pokút. Vzhľadom na uvedené žalobca uplatnil úrok z omeškania 0,55 % ročne zo sumy 1119,67 eura od 6. 9. 2015 do zaplatenia. Pokiaľ úrok z omeškania a zmluvná pokuta za omeškanie žalovaného so splácaním úveru spolu dosiahnu sumu poskytnutého úveru 1020,- eur, žalobca odo dňa nasledujúceho po dosiahnutí tejto sumy si uplatnil len 5,05 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1119,67 eura do zaplatenia. Podaním zo dňa 18. 4. 2018 žalobca spresnil petít žaloby tak, že vyčíslil zmluvnú pokutu a úrok z omeškania z jednotlivých súm, a to nasledovne : zmluvnú pokutu vo výške 0,04% denne zo sumy 1119,67 eur od 6. 9. 2015 do 18. 4. 2018 vo výške 428,16 eur a úrok z omeškania vo výške 0,55 % ročne zo sumy 1119,67 eur od 6. 9. 2015 do 18. 4. 2018 vo výške 16,13 eur, spolu vo výške 444,29 eura. Teda, aj keď sankcie spolu (444,29 eur) nepresiahli sumu poskytnutého úveru (1020,- eur), žalobca si uplatňuje zmluvnú pokutu iba do dňa 18. 4. 2018. Žalobca tak žiadal, aby súd rozsudkom zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 119,67 eura; vyčíslenej zmluvnej pokuty spolu vo výške 444,29 eura a ročného úroku z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 1119,67 eura od 6. 9. 2015 do zaplatenia.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril tak, že vzniesol námietku premlčania.

4. Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, oznámenie veriteľa o schválení úveru, zmluvné dojednania, zosplatenie úveru s doručenkou, výpis z účtu zo dňa 21. 4. 2015 a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Žalobca podal žalobu tak, ako je vyššie popísané a odôvodnené.

6. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nespĺnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Súd poukazuje na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať. Súd poukazuje pri posúdení splnenia podmienok podľa § 150 CSP aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 13/2009 z 24. 2. 2010, podľa ktorého základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p. (teraz § 150 CSP), podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nespĺní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nespĺnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Zároveň súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/217/2007 z 27. 7. 2009, podľa ktorého účastníci konania teda majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník neunesie

dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno, má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia vo veci

7. Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Súd dáva do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva slobôd nepatrí dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Zodpovedá pravde, že žalobca uzatvoril dňa 24. 4. 2015 so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len "zmluva"), na základe ktorej mal žalobca poskytnúť žalovanému úver (nie revolvingový!) vo výške 1020,- eur. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 36,09 eura. V zmluve úplne absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z.z. Pod konečnou splatnosťou nie je možné považovať za správny údaj 36 mesiacov, termín splatnosti je potrebné chápať ako konkrétny dátum, teda je nutné uviesť presným dátum splatnosti úveru (v zmluve je uvedená ako splatnosť úveru (počet splátok) 36, nie však termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru). Konečná splatnosť úveru musí byť určená konkrétne tak, aby si mohol spotrebiteľ už na začiatku urobiť obraz o dĺžke trvania úveru a tým zvoliť aj najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi. Je neprípustné, aby sa účastník zmluvy k tomuto údaju dopracovával výkladom či výpočtom. Význam slova „termín“ v Slovníku slovenského jazyka je „presné časové vymedzenie, určené pre nejaký úkon, pre splnenie alebo dosiahnutie niečoho“. V zmluve úplne absentuje dohoda o splácaní úveru a to o konkrétnych termínoch, do kedy majú byť splátky zaplatené. Takéto údaje sú uvedené len v oznámení veriteľa o schválení úveru, avšak toto oznámenie nie je dvojstrannou dohodou, nie je súčasťou zmluvy a teda je len jednostranným právnym úkonom veriteľa, ktorý nemôže nahradiť dvojstrannú písomnú dohodu podľa § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

10. Podľa § 3 OZ, účinný k 24. 4. 2015, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ), účinný k 24. 4. 2015, (1) Tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru, podmienky na udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, podmienky na výkon činnosti veriteľa a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

(2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 písm. f) cit. zák., (1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

11. Uzatvorená zmluva (bez ohľadu na jej prípadnú bezúročnosť a bezpoplatkovosť) však svojím obsahom obchádza zák. č. 129/2010 Z.z., takže je absolútne neplatná podľa § 39 OZ. Právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom nie je dovolený. Nedovolenosť je teda daná, ak

- a) obsah alebo účel právneho úkonu odporuje zákonu,
- b) obsah alebo účel právneho úkonu obchádza zákon,
- c) sa právny úkon prieči dobrým mravom.

Ad a): Obsahom právneho úkonu sú jeho podstatné, náhodilé alebo vedľajšie zložky. Z týchto zložiek môže odporovať zákonu ktorákoľvek, avšak normatívny dôsledok uvedený v § 39 vyvoláva iba rozpor podstatných zložiek právneho úkonu so zákonom, prípadne tých zložiek, ktoré nie sú podstatné ex lege, ale ich zaradenie medzi podstatné zložky vyplýva z dohody účastníkov právneho úkonu. Účelom právneho úkonu treba rozumieť jeho hospodárske určenie, ktorá je, alebo nie je v súlade s účelom dovoleným zákonom.

Ad b): Obchádzanie zákona predstavuje osobitnú situáciu, v ktorej právny úkon formálne zodpovedá zákonnej norme, avšak v konečnom dôsledku vznikajú (menia sa alebo zanikajú) práva a povinnosti, ktoré sú v rozpore s účelom a zmyslom zákona.

Ad c): Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov).

Súdy pri rozhodovacej činnosti pristupujú k tomuto dôvodu nedovolenosti rezervovane a hľadajú skôr iné príčiny nedovolenosti alebo neplatnosti, než je rozpor obsahu alebo účelu právneho úkonu s dobrými mravmi. Žalobca dlhodobo pôsobí na trhu a dlhodobo poskytuje úvery, preto je mu dobre známa právna úprava poskytovania spotrebiteľských úverov. Súd má tak za to, že v rozpore s dobrými mravmi, cielene vyhotovuje také zmluvy, ktoré sa snažia obísť zák. č. 129/2010 Z.z. v snahe ľahšie súdne vymôcť poskytnuté úvery.

12. Na tunajšom súde sú vedené stovky sporov, ktorých je stranou žalobca, a preto žalobca si je plne vedomý existencie právnej úpravy. Zmluva o úvere uzatvorená so spotrebiteľom na úver vo výške 1020,- eur, pričom reálne podľa výpisu z účtu (č. I. 11 spisu) vyplatil žalobca spotrebiteľovi len sumu 918,- eur, je postupom žalobcu v rozpore s § 39 OZ. Ak právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, je absolútne neplatný. Podstatnou zložkou je dohoda o výške úveru, pričom zmyslom úveru je poskytnutie dohodnutej sumy na nejakú dobu, s ktorou sumou môže spotrebiteľ disponovať. V danom prípade sa strany dohodli na úvere vo výške 1020,- eur, avšak reálne žalovaný mohol disponovať len zo sumou 918,- eur, čo je flagrantným porušením zmluvy!

13. Pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu je charakteristické, že

- pôsobí ex tunc, t.j. od začiatku,
- nastáva priamo zo zákona a aj keď sa jej môže dovolávať každý, kto má na tom právny záujem, nie je potrebné, aby táto neplatnosť bola deklarovaná súdnym alebo iným rozhodnutím orgánu právnej ochrany,
- určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu v súdnom konaní predpokladá naliehavý právny záujem na takomto určení, inak súd takejto žalobe nemôže vyhovieť,
- sa na ňu prihliada aj bez námietky, t.j. z úradnej povinnosti (ex offa),
- ju nemožno žiadnym spôsobom napraviť (konvalidácia alebo ratihabícia), čo vyplýva z toho, že nemožno naprávať úkon, ktorý neexistuje, a nadväzne na to, z rovnakého dôvodu - nemožno od takého právneho úkonu (zmluvy) odstúpiť,
- nie je časovo obmedzená, aj keď určitou výnimkou je, ak sú splnené ostatné zákonné predpoklady, inštitút vydržania, kde aj absolútne neplatný právny úkon môže byť iusta causa possessionis,
- zakladá nároky z bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl.).

14. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (2) Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá OZ, Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

15. Keďže zmluva je absolútne neplatná s poukazom na § 39 OZ, žalovanému boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 918,- eur zo strany žalobcu ako bezdôvodné obohatenie. Žalovaný je povinný potom žalobcovi vrátiť sumu 918,- eur (v tejto výške bol poskytnutý úver), pričom mu vrátil, podľa tvrdení žalobcu v žalobe sumu 179,57 eura, teda má vrátiť ešte rozdiel poskytnutého úveru a vrátenej sumy.

16. Na pojednávaní konanom dňa 10. 9. 2019 žalovaný vzniesol námietku premlčania.

17. Keďže čas plnenia - vrátenie bezdôvodného obohatenia zákon presne nedefinuje, vychádzajúc z podstaty bezdôvodného obohatenia možno konštatovať, že bezdôvodné obohatenie dlžníkovi nepatrí a je nutné ho vydať okamžite, ako sa dlžník dozvie, komu patrí. Žalobca vedel už dňa 24. 4. 2015, že bezdôvodné obohatenie poskytol žalovanému, aj v akej výške sa tak stalo.

18. Podľa § 100 ods. 1 OZ, Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ, (1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Premlčanie sa definuje ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania znamená, že súd nemôže premlčané právo priznať. Ani uplatnením námietky premlčania právo nezaniká, a preto povinný subjekt môže aj po uplynutí premlčacej lehoty a po vznesení námietky premlčania dobrovoľne svoj dlh plniť. Funkciou premlčania je uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho, a preto často možno predpokladať, že už zanikli. Keby povinný subjekt nemal námietku premlčania, musel by sa brániť námietkou, že právo zaniklo určitým spôsobom (napr. splnením, započítaním alebo inak). Dokázanie tejto skutočnosti po dlhšom čase by ho mohlo viesť k značným alebo neprekonateľným ťažkostiam práve preto, lebo právo trvalo dlho. Podstata premlčania spočíva v tom, že a) uplynula zákonom ustanovená doba, teda premlčacia doba, a to b) bez toho, že by bol oprávnený subjekt svoje právo vykonal, hoci tak urobiť mal a mohol. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Vznesenie námietky premlčania treba považovať za celkom bežné uplatnenie práva vyplývajúceho zo zákona. Je len v záujme právnej istoty, aby subjekty svoje práva uplatňovali riadne a včas. Preto uplatnenie námietky premlčania by nemalo byť zásadne v rozpore s dobrými mravmi (porovnaj § 3 ods. 1), takže súd má povinnosť na ňu vždy prihliadať. Podľa platného právneho stavu súd nemá možnosť premlčanie práva odpustiť, ba práve naopak, premlčané právo veriteľovi nemôže priznať (§ 100 ods. 1 in fine). Občiansky zákonník rozlišuje všeobecnú premlčaciu dobu a osobitné premlčacie doby. Všeobecná premlčacia doba má subsidiárny (podporný) charakter. Platí v prípade, keď pre konkrétne právo nie je ustanovená osobitná premlčacia doba. Táto osobitná premlčacia doba môže byť tak kratšia, ako aj dlhšia než všeobecná premlčacia doba, ale môže byť aj kombinovaná. Môže ju ustanoviť tak Občiansky zákonník, ako aj iný zákon.

20. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, a preto sa premlčuje podľa ustanovenia § 100 ods. 1. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa teda môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Napríklad ak odo dňa, keď sa žalobca (oprávnený) dozvedel o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, do uplatnenia práva na vydanie bezd. obohatenia uplynie čas uvedený v ustanovení § 107 ods. 1 a žalovaný (povinný) v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa

premlčalo, aj keď ide o vydanie úmyselného bezd. obohatenia. Neprichádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 107 ods. 2. Podobne je to aj v prípade, ak by ešte boli dané podmienky na plynutie subjektívnej premlčacej doby, ale už by uplynula objektívna premlčacia doba. Subjektívna premlčacia doba totiž môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže presiahnuť. Začiatok plynutia premlčacích dób je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Aby bolo možné hovoriť o premlčaní práva, musí toto právo najskôr vzniknúť. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívne premlčacie doby. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna lehotá nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne teda plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu. Subjektívna premlčacia doba začne plynúť odvtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal.

21. Pokiaľ ide o počítanie subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva z neoprávneného majetkového prospechu (§ 107 ods. 1 OZ), správne postupujú sudy vtedy, keď za začiatok jej plynutia považujú deň, keď účastník zistil neplatnosť zmluvy (R 1/1979). V prejednávanom prípade žalobca zistil, že sa jedná o bezdôvodné obohatenie dňom 24. 4. 2015 (v tento deň poskytol žalovanému sumu 918,-eur), kedy začala plynúť subjektívna aj objektívna premlčacia doba. Potom subjektívna premlčacia doba uplynula najneskôr dňom 24. 4. 2017, pričom žaloba bola podaná na tunajší súd dňa 15. 2. 2018, t. j. po uplynutí premlčacej doby.

22. Vzhľadom na uvedené vyplýva, že žalobca nemohol byť v konaní úspešný a súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

23. O nároku žalovaného na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom žalovaný bol v konaní plne úspešný. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalovaný bol v konaní plne úspešný, avšak žiadne trovy konania mu nevznikli, preto mu ich náhradu súd nepriznal.

24. Na záver súd poukazuje na to, že v prejednávanom prípade, keď súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, konal tak v súlade s CSP, nakoľko žalobca bol riadne predvolaný na pojednávanie, ospravedlnil však svoju neprítomnosť a súhlasil s rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti. Súd mu tak nemohol odňať právo konať pred súdom, nakoľko sa sám rozhodol neprísť na pojednávanie a neargumentovať vo veci. Navyše súd vyzýval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení a dôkazov, na túto výzvu však žalobca nereagoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.